

SAKSFRAMLEGG

Til: Kontrollutvalet

Dato: 15.april 2013

Sakshandsamar: Kari Nygard

Kopi til:

Sak: 13/13

13/13 REKNESKAP OG ÅRSMELDING FOR SAMNANGER KOMMUNE 2012. UTTALE FRÅ KONTROLLUTVALET.

Bakgrunn for saka:

Av "Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner" § 7, framgår det at kontrollutvalet skal gje uttale om årsregnskapet:

"Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet / kommunerådet eller fylkesutvalget/fylkesrådet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget."

Det er ikkje krav om at kontrollutvalet handsamar årsmeldinga, men denne skal følgja som sakstilfang til saka, og det skal merkast om det er vesentlege avvik mellom årsmeldinga og rekneskapen.

Kommunestyret skal vedta både årsrekneskap og årsmelding i same møte. Årsrekneskapen skal vedtakast etter innstilling frå formannskapet. Øvrig saksgang kan kommunen sjølv velja, gjerne at det går fram av eit kommunalt reglement. Mange kommunar praktiserar at det er formannskapet som innstiller overfor kommunestyret også når det gjeld årsmeldinga, sjølv om det ikkje er eit formalitetskrav om at formannskapet handsamar dette dokumentet.

Om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) står det i §10 følgjande i "Forskrift om årsrekneskap og årsberetning":

"§ 10 Regnskapsfrister og behandling av årsregnskap og årsberetning

Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Årsregnskapet skal være avlagt av fagsjef for regnskap innen 15. februar i året etter regnskapsåret. Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret eller fylkestinget bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars.

Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret eller fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles.

Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.

Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet skal vurdere tiltak for å bedre den

økonomiske oppfølgingen gjennom året dersom det oppstår vesentlige avvik fra regulert budsjett.”

Deloitte har avlagt revisjonsmelding dagsett 09.04.13, saman med revisjonsrapport for 2012, med same dato. I revisjonsmeldinga gjev revisor sin uttale om årsrekneskapen for Samnanger kommune for 2012.

Det har også i år vore eit svært stramt tidsskjema / møteplan for å handsame denne saka i lovpålagde organ. Ei av årsakene har vore stort arbeidspress i administrasjonen. Dette har medført lite tid både for sekretariatet og kontrollutvalet til å setja seg inn i saka. For ettertida bør ein planlegga framlegging av årsrekneskap og årsmelding, slik at ein om mogleg kan unngå slikt tidspress.

Revisjonsmeldinga viser at driftsrekneskapen viser kr 132.941.831 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 2.931.885.

Det er gjeve slik konklusjon i revisjonsmeldinga:

- *«årsrekneskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Samnanger kommune per 31. desember 2012, og av resultatet i regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.»*

Det er å merka til revisjonsmeldinga at den er utforma på bokmål, medan Samnanger kommune nyttar nynorsk som målføre. I revisjonsrapporten som føreligg er det nytta nynorsk målføre.

Revisor har og lagt fram revisjonsrapport. Rapporten er merka som nr. 3 og beskriv resultatet av ei kartlegging og vurdering av dei viktigaste kontroll- og rekneskapsrutinane i kommunen, for å identifisere kor det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa. På bakgrunn av denne gjennomgangen har Deloitte gjeve ein del tilrådingar til kommunen på forhold som bør og kan betrast. Tilrådingane gjeld m.a. dei områda som går fram av desse punkta i rapporten:

- 3.1 Investeringar – Her er det snakk om ein aksjepost som kommunen eig, men det er meldt om at det er vedteke å selja desse aksjane.
- 3.2 Reiserekningar – Her er det peika på nokre forhold som bør rettast opp, og det er gjort tilråding om at kommunen må gjennomgå rutinane knytt til reiserekningar.
- 4 Framlegging av årsmelding – den er for seint lagt fram i høve til fristen.

Sekretariatet rår til at Samnanger kommune prioriterar å setja fokus på desse forbettringsområda.

Når kontrollutvalet skal gje sin uttale til årsrekneskapen og årsmeldinga til kommunen, er det fleire forhold utvalet kan velja å sjå på. Døme på slike forhold er:

- Manglar ved den interne kontrollen.
- Korleis rekneskap og årsmelding vert lagt fram og presentert
- Om det er funne manglar ved avstemmingar av lønnsrekneskapen mot kommunerekneskapen.
- Likviditet (særleg peika på ev. svekka likviditet).
- Utviklinga i utgifter sett opp mot inntekter.
- Øvrig økonomisk utvikling, eks. lånegjeld osv.
- Viktige forhold som ikkje er omtala i rådmannen si årsmelding (i tilstrekkelig grad).
- Realisme i budsjett (eks. store endringar mellom opphavleg budsjett og justert budsjett).

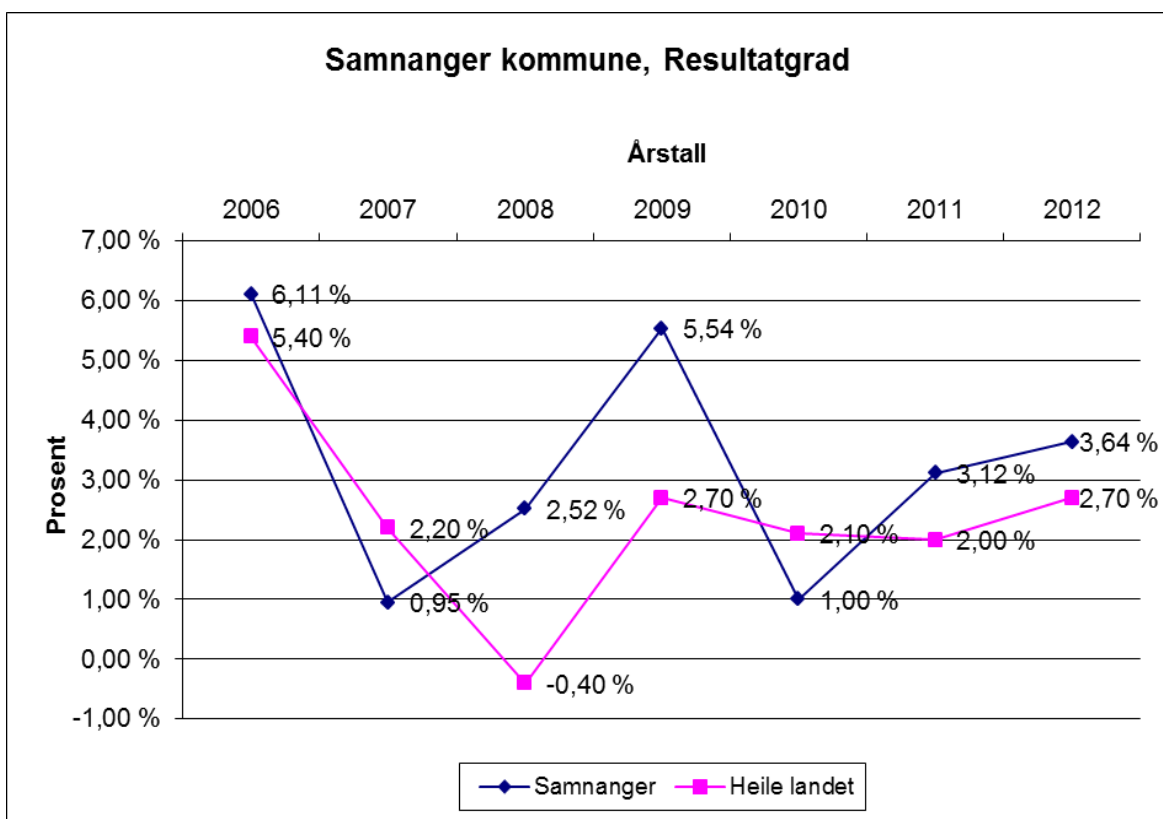
Det vert tilrådd at kontrollutvalet uttalar seg om forhold i årsrekneskap og årsmelding som bygger på den same uttalen som er gjeve dei siste åra. Med dette som bakgrunn er det lettare for den vidare handsaminga at ein kan samanlikna frå år til år, og på dette viset sjå på utviklingstrendar, både i rekneskapsstala og opplysningane i årsmeldinga.

Det vert såleis rådd til at kontrollutvalet ser på følgjande forhold i sin uttale:

- rekneskapsmessig resultat
- netto driftsresultat
- talmateriale frå revisjonsmeldinga
- tilrådingar i revisjonsrapport nr. 3 frå Deloitte
- evt. for seint avlagt rekneskap og eller årsmelding.
- innhald i årsmeldinga

Av rekneskapen for 2012 har sekretariatet merka seg eit positivt netto driftsresultat på kr 6.948.286. Netto driftsresultat vert omrekna i netto resultatgrad 3,64 %, sett opp mot sum driftsinntekter.

Heile kommunesektoren hadde i følgje opplysningar frå SSB pr. 15.03.13 til samanlikning netto resultatgrad på 2,7 prosent i 2012. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 3 prosent for å ha ei forsvarleg økonomisk drift. Vi ser at Samnanger kommune ligg over både resultatet i heile kommunesektoren og tilrådinga til TBU for 2012. Grafen under viser korleis netto driftsresultat har utvikla seg frå 2006 t.o.m. 2012.

Netto resultatgrad viser kva ein har igjen etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekket. Eit positivt driftsresultat kan nyttast til å finansiera investeringar eller avsetjast til seinare bruk, noko som gjev handlefridom og evne til å tåla svingingar i økonomien.

Rådmannen skriv også m.a. slik i si årsmelding:

”Også for 2012 kan me leggja fram ein rekneskap med eit positivt resultat. Einingane har vist god budsjett disiplin. Sjølv om mange opplever budsjettet som stramt, har dei klart å halda seg godt innan rammene sine. Det er og fleire område som av ulike grunnar løyver midlar. M.a. gjennom innkjøp av nytt styrings- og rapporteringsverktøy – betre styring – vil me fortsette å halde fokus på god budsjettstyring.

Det er i 2012 gjennomført ein del brukarundersøkingar. Dei er presenterte av einingsleiarane i sine meldingar. Samnanger får gjennomgåande gode tilbakemeldingar på tenestene. Andre

undersøkingar / målingar av presentasjonar m.m. viser også at det vert arbeidd godt i organisasjonen.”

Rekneskapen viser at det har vore eit mindreforbruk på kr 2,9 mill. Overskotet skuldast i hovudsak: -mindreforbruk i einingane, -større skatteinntekter, ramme- og inntektsutjamning, premieavvik og bruk av premiefond (pensjon), konsesjonskraft, og auke i statstilskot til flyktingar.

Kontrollutvalet har som oppgåve å gje uttale til kommunen sin årsrekneskap. Uttalen vert gjeve med bakgrunn i framlagd årsrekneskap og årsmelding frå administrasjonen og revisjonsmeldinga frå revisor. Kontrollutvalet tek sjølv stilling til kva forhold som skal omtalast i uttalen. Det vil vera naturleg å ta med spesielle forhold som blir omtala i revisjonsmeldinga og eventuelle revisjonsrapportar og nummererte brev. Uttalen skal sendast til kommunestyret, med kopi til formannskapet.

I revisjonsmeldinga uttalar revisor *”at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.”* Revisjonsmeldinga som er lagt fram er med presisering om at *”Årsberetningen ikkje er framlagt innen fristen 31. mars.”*

Rådmann har lagt fram ei fyldig og god årsmelding, som gjev ei god skildring av drifta av Samnanger kommune i 2012.

Årsmeldinga frå administrasjonen skal utformast i tråd med Kommuneloven § 48 nr. 5, som lyder:

”I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.”

I den framlagde årsmeldinga finn ein at dei fleste av desse tilhøve er skildra. Under *”Kommentarar til dei einskilde tenesteområda,”* er det gjort greie for kva kommunen legg i omgrepet *”ha god kvalitet på tenestene og gi god sørvis og rask saksbehandling.”* Det er skildra korleis kommunen handlar og legg til rette for å *”ha god økonomistyring og bruka målretta styring.”* Det er positivt at dette arbeidet vert skildra og synleggjort i årsmeldinga til kommunen.

Det er og teke med eit eige avsnitt i årsmeldinga om likestilling / kjønnsfordeling.

Konklusjon:

Kontrollutvalet merkar seg dei utdrag som er trekt fram frå den framlagde rekneskapen og årsmeldinga for 2012. Med dette som bakgrunn sender utvalet sin uttale til kommunestyret.

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er for øvrig to sjølvstendige dokument som følgjer saka vidare om personal- og økonomiutvalet til kommunestyret.

FORSLAG TIL VEDTAK

Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2012.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Kari Nygard
Seniorrådgjevar

Vedlegg:

- Årsrekneskap og årsmelding for Samnanger kommune 2012 (vert sendt ut frå kommunen).
- Revisjonsmelding for 2012 frå Deloitte datert 09.04.13
- Revisjonsrapport 2012 (rapport nr. 3), datert 09.04.13.
- Utkast til uttale om rekneskap for 2012 frå kontrollutvalet.

Til kommunestyret i Samnanger kommune

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Samnanger kommune som viser kr 132.941.831 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 2.931.885. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Samnanger kommune per 31. desember 2012, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Presisering

Uten at det har betydning for konklusjonen i avsnittet over, presiserer vi at årsberetningen ikke er framlagt innen fristen 31. mars.

Uttalelser om øvrige forhold*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Bergen, 9. april 2013
Deloitte AS

Bjørn Ryland
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalget

Samnanger kommune
Att.: Rådmann Tone Ramsli
Tysse

5650 TYSSE

9. april 2013

Revisjonsrapport nr. 3 (journalføres)

REVISJONSRAPPORT 2012

1 Innleiing

Vi har avslutta revisjonen av rekneskapen for 2012. Vi vil nytte høve til og gje ei kort tilbakemelding om revisjonsarbeidet og forhold vi ynskjer å ta opp. Rapporten omhandlar forhold som er av interesse for leiinga i kommunen.

I vår revisjon har vi gjennomført dei revisjonshandlingane vi har sett som naudsynte for å få bekrefta at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar og som grunnlag for vår revisjonsmelding.

Deloitte utfører risikobasert revisjon. Dette vil seie at kontrollmetodar og kontrollomfang vert tilpassa risikoen i organisasjonen og rutinar. Vi kartlegg og vurderer difor dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisere kor det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa.

Vi vil presisere at det er leiinga i kommunen som er ansvarleg for å etablere og gjennomføre ein tilfredsstillande intern kontroll. Som ein del av dette må leiinga sjå til at rekneskapsføringa er i samsvar med lovar og forskrifter og at formuesforvaltninga er ordna på ein trygg måte.

2 Uavhengigheit og objektivitet

Vi stadfester at revisjonsteamet tilfredsstillar dei krava til uavhengigheit og objektivitet for revisorar som reviderer kommunal og fylkeskommunal verksemd, og som går fram av § 79 i kommunelova og som er nærare konkretisert i forskrift om revisjon av kommunar og fylkeskommunar §§ 13 og 14.

3 Revisjonen av årsoppgjeret

Revisjonen av årsrekneskapen har vore retta mot å verifisere balansepostane pr. 31.12.2012, samt at inntekter og gjeld er fullstendige og at eigedelar og utgifter er gyldige. Inkludert i vår revisjon har vi kontrollert større inntektspostar, som skattar, rammeoverføringar og andre statlege tilskot, og vesentlege utbetalningar, som løn, tilskot, avdrag og avskrivningar.

Vi har gjennom våre revisjonshandlingar ikkje funne vesentlege formelle eller materielle feil i den framlagde rekneskapen. Vi vil likevel kommentere enkelte forhold nedanfor. Desse vil ikkje ha konsekvens for vår revisjonsmelding.

3.1 Investeringar

Vi minner om forhold teke opp i vår rapport nr. 2 knytt til at kommunen har ei investering i Nordisk Areal Invest AS som er i strid med gjeldande finansreglement. Kommunen si leiing er klar over forholdet og det er vedteke at aksjane skal seljast.

3.2 Reiserekningar

Forskrift til skattebetalingsloven § 5.6 og 5.9 stiller ein del krav til opplysningar ved reisegodtgjersle. Følgjande skal vera med:

- Arbeidstakar sitt namn, adresse og underskrift
- Dato og klokkeslett for avreise og heimkomst for kvar reise
- Formålet med reisa
- Kva arrangement arbeidstakaren har delteke på
- Framstilling av reiserute
- Tal på køyrde kilometer
- Namn på passasjer det kravs tillegg for
- Namn og type på overnattingsstad
- Oversikt over andre utlegg.
- Originale kvitteringar skal leggjast med.

Ved kontroll av eit tilfeldig utval av reiserekningar, blei det avdekka manglar knytt til originale kvitteringar, namn på passasjer, signatur for godkjenning, samt dato for heimreise. Vi tilrår kommunen å gjennomgå rutinane knytt til reiserekningar.

4 Andre forhold

4.1 Årsmelding

Årsmeldinga vart avlagt etter fristen 31. mars 2013. Vår revisjonsmelding vil difor innehalde presisering om dette tilhøvet.

5 Avslutning

Dersom noko skulle vere uklårt i framstillinga ovanfor, eller at det er trong for hjelp i samband med konkretisering og gjennomføring av tilrådde tiltak eller andre tilhøve, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Bjarne Ryland
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalet

Samnanger kommune v/ kommunestyret

Kontrollutvalet har i møte 15.04.2013, handsama Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2012.

Grunnlaget for handsaminga har vore det avlagte årsrekneskap, revisjonsmelding datert 09.04.13, revisjonsrapport nr. 3, datert 09.04.13, og rådmannen si årsmelding. I tillegg var ansvarleg revisor og representantar for administrasjonen tilstades på utvalsmøtet, for å supplera kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar.

Av rekneskapen for 2012 har kontrollutvalet merka seg eit positivt netto driftsresultat på kr 6.948.286. Netto driftsresultat vert omrekna i netto resultatgrad 3,64 % , sett opp mot sum driftsinntekter.

Heile kommunesektoren hadde i følge opplysningar frå SSB pr. 15.03.13 til samanlikning netto resultatgrad på 2,7 prosent i 2012. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 3 % for å ha ei forsvarleg økonomisk drift. Vi ser at Samnanger kommune ligg over både resultatet i heile kommunesektoren og tilrådinga til TBU.

Netto resultatgrad viser kva ein har igjen etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekkja. Eit positivt driftsresultat kan nyttast til å finansiera investeringar eller avsetjast til seinare bruk, noko som gjev handlefridom og evne til å tåla svingingar i økonomien.

Rådmannen skriv også m.a. slik i si årsmelding:

”Også for 2012 kan me leggja fram ein rekneskap med eit positivt resultat. Einingane har vist god budsjett disiplin. Sjølv om mange opplever budsjettet som stramt, har dei klart å halda seg godt innan rammene sine. Det er og fleire område som av ulike grunnar løyver midlar. M.a. gjennom innkjøp av nytt styrings- og rapporteringsverktøy – betre styring – vil me fortsette å halde fokus på god budsjettstyring.

Det er i 2012 gjennomført ein del brukarundersøkingar. Dei er presenterte av einingsleiarane i sine meldingar. Samnanger får gjennomgåande gode tilbakemeldingar på tenestene. Andre undersøkingar / målingar av presentasjonar m.m. viser også at det vert arbeidd godt i organisasjonen.”

Kontrollutvalet har og merka seg revisor sine tilråding i Revisjonsrapport nr. 3. om investeringar, rutinar for reiserekningar og uttale om framlegging av årsmelding.

Ut over punkta nemnde over, og det som framgår av saksframlegget til kontrollutvalet i rekneskapssaka, har kontrollutvalet ikkje merknader til Samnanger kommune sitt årsrekneskap for 2012. Kontrollutvalet meiner at rekneskap og årsmelding for kommunen er lagt fram på ein god måte.

Tysse 15.04.13.

Jens Harald Abotnes
-Kontrollutvalsleiar-

Kari Nygard
-Sekretær for kontrollutvalet-

Kopi til : Samnanger kommune, formannskapet.